

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00

Sagsnr.
2020 - 6058

Doknr.
263052

Dato
23-06-2020

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 11. juni 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 537 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF).

Spørgsmål nr. 537:

”Er en kommune forpligtet til – og eventuelt indenfor hvilken tidsramme – at genoptage sagsbehandlingen i en sag, når den får kendskab til, at en afgørelse er i strid med bindende retskilde som f.eks. en principafgørelse, og påhviler det f.eks. borgmesteren eller et andet kommunalt byrådsmedlem at handle på en sådan oplysning, og hvad er konsekvensen, hvis dette ikke sker?”

Svar:

1. Vedrørende spørgsmålet om kommuners forpligtelser i forhold til genoptagelse af sager skal jeg henvise til Folketingets Ombudsmands udtalelse 2016-33 af 4. juli 2016, hvori der udførligt er redegjort for spørgsmålet. I udtalelsen, vedlagt som bilag 1.1, er anført bl.a. følgende:

”Hvis en afgørelse ændres af f.eks. en klagemyndighed, har myndigheden (kommunen) pligt til at rette sig efter denne myndigheds afgørelse, medmindre den lider af åbenbare eller grove mangler. Jeg henviser bl.a. til Hans B. Thomsen, Pernille Christensen og Lise Brandi-Hansen, Lov om kommunernes styrelse, 2. udgave (2010), side 413 f. og 445, og Jens Garde og Karsten Revsbech, Kommunalret, 3. udgave (2011), side 115, samt Højesterets dom i Ugeskrift for Retsvæsen 1990, side 892, kommenteret i Ugeskrift for Retsvæsen 1991 B, side 147 ff.

Hvis myndighedens retsanvendelse eller praksis er blevet underkendt i den konkrete afgørelse fra klagemyndigheden, er myndigheden desuden forpligtet til at ændre sin praksis fremover.

Herudover antages det, at hvis en myndigheds retsanvendelse eller praksis er blevet underkendt i en konkret sag, er myndigheden normalt forpligtet til at genoptage ikke blot afgørelsen i den konkrete sag, men også allerede afgjorte tilsvarende sager af egen drift, og eventuelt træffe en ny afgørelse i sagerne. Det gælder også, når en myndighed på baggrund af en principafgørelse fra Ankestyrelsen bliver opmærksom på, at myndighedens retsanvendelse eller praksis er (eller ville blive) underkendt.

Baggrunden er dels, at det er mest nærliggende, når der er tale om en retlig mangel, at det offentlige bærer ansvaret, og dels at det ud fra et lighedssynspunkt vil være den rimeligste løsning over for borgerne.

Pligten til genoptagelse gælder dog kun, hvis myndigheden samtidig vil være forpligtet til at omgøre afgørelsen.

Ved vurderingen af, om en myndighed er forpligtet til at omgøre afgørelser som følge af en ændring eller underkendelse af praksis (fra f.eks. klageinstansen), kan der ifølge Lis Sejr og Jens Vedsted-Hansen, Anke og genoptagelse i principielle sager (1990), side 166 ff., side 186 ff. og side 192 ff., bl.a. lægges vægt på følgende: 1) spørgsmålets grundlæggende karakter, 2) grovheden af fejlen, 3) intensiteten af indgrebet og 4) administrative hensyn. Det anføres, at kriteriet om fejlens grovhed må tillægges særlig vægt, og at der vil bestå en ubetinget omgørelsespligt ved særligt grove (åbenbare) fejl.

Ifølge Karsten Loiborg m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), side 946, må der ved besvarelsen af spørgsmålet om, hvornår forvaltningen er forpligtet til af egen drift at omgøre en afgørelse, især lægges vægt på, om forvaltningens tidligere retsanvendelse eller praksis har været udtryk for en mere eller mindre klar ulovlighed (om der i den ene ende af skalaen er truffet ugyldige afgørelser eller har været tale om en uforsvarlig – og efter omstændighederne erstatningspådragende – forvaltning, eller der i den anden ende af skalaen har været tale om en undskyldelig retsvildfarelse eller et valg mellem to for så vidt lige gode retsopfattelser). Og for det andet om en genoptagelse af sagerne af egen drift vil volde større eller mindre administrative vanskeligheder (om det i den ene ende af skalaen vil være faktisk umuligt eller dog særdeles vanskeligt og overordentligt ressourcekrævende at finde frem til de relevante sager, eller det i den anden ende af skalaen vil være forholdsvis ukompliceret, på baggrund af de oplysninger og de registreringssystemer myndigheden har, at finde frem til sagerne).

Hvis det volder større vanskeligheder, f.eks. fordi det er forholdsvis kompliceret at finde frem til de relevante sager, eller der er tale om et meget stort antal sager, bør myndigheden i stedet generelt informere offentligheden om borgernes mulighed for selv at rette henvendelse til myndigheden for at søge om at få deres tidligere afgjorte sager genoptaget. Dette kan f.eks. ske gennem medierne og ved opslag på myndighedens hjemmeside.

Jeg henviser til Jon Andersen og Karsten Loiborg m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), side 383 og side 946 ff., Sten Bønsing, Almindelig Forvaltningsret, 3. udgave (2013), side 270 f., Niels Fenger, Forvaltningsloven med kommentarer (2013), side 279 f., Karsten Revsbech m.fl., Forvaltningsret – Sagsbehandling, 7. udgave (2014), side 126 ff., Lis Sejr og Jens Vedsted-Hansen, Anke og genoptagelse i principielle sager (1990), side 189 og 199 ff., og Kaj Larsen, Juristen 1991, side 257 ff.

Jeg henviser også til Folketingets Ombudsmands beretning for 1981, side 245 ff., 1990, side 266 ff., 1997, side 183 ff., og 2003, side 357 ff.”

Det er en almindeligt anerkendt forvaltningsretlig grundsætning, at sager skal behandles så hurtigt som muligt. Det vil efter Social- og Indenrigsministeriets opfattelse bero på en konkret vurdering af den konkrete sag, hvornår en kommunes pligt til at genoptage en sag til behandling indtræder.

2. Vedrørende spørgsmålet om borgmesterens eller et andet kommunalbestyrelsesmedlems pligt til at reagere samt om mulige konsekvenser, hvis det ikke sker, kan jeg henviser til den daværende økonomi- og indenrigsministers besvarelse af 22. december 2017 af Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalgs spørgsmål nr. 94 (alm. del), vedlagt som bilag 1.2.

Med venlig hilsen
Astrid Krag

Bilag

- 1.1 Folketingets Ombudsmands udtalelse af 4. juli 2016
- 1.2 Svar af 22. december 2017 på SOU 94 (alm. del)